

KURJER WILEŃSKI

Rok V.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY.

Nr. 79 (1126)

MIEJSKI KINEMATOGRAF KULTURALNO-OŚWIATOWY, Sala Miejska, Ostrobramska 5.

Od dnia 28-go marca do 6-go kwietnia 1928 roku włącznie będzie wyświetlane
najpotężniejsze arcydzieło świata, natchnionego tworu Ducha Ludzkości.

Krół Królów

Realizacja Cecila B. de Mille'a

Specjalna ilustracja muzyczna.

ORKIESTRA POD DYREKCJĄ p. WL. SZCZEPAŃSKIEGO.

UWAGA! Ze względu na wysoką wartość artystyczną obrazu publiczność będzie wpuszczana tylko na początek seansów. Bilety honorowe koloru białego ważne tylko na I-szy seans. Początek seansów: o g. 3 ppół., 5.30—7.45—10ej. Ceny ze względu na niezwykle wysokie koszty wyjęcia obrazu zwiększone: parter 1 zł. 60 gr., balkon 80 gr. Dla uczącej się młodzieży za okazaniem legitymacji wstęp na pierwszy seans 50%.

1049

W. Charytonowicz i S-ka APTECZNY D. H.
Wilno, WIELKA 58. Tel. 392.

POLECA nowootwarty swój oddział przy ul. **Mickiewicza 7**, bogato zaopatrzony na święta w perfumery i kosmetykę, oraz wszelkie inne artykuły brzoły aptecznej. Ceny najtańsze. 1054

Polecamy **PIWA** jasne, ciemne i

DUBELTOWE

T-WO AKC. BROWARU
Tel. 5—44. Tel. 6—72.

„SZOPEN“

1028-1

Oddział damskiej konfekcji

mieszczący się w lokalu HEGENTA

został przeniesiony do lokalu przy ul. **Wielka 54**
pod firmą **„CHIK“**.

1029-1

**PIJCIE, A PRZEKONACIE SIĘ,
iż PIWA DROZDOWSKIE**

„JASNE“, „SIMPLEX“, „ZŁOTE“, „MARCOWE“
z browaru **FR. LUTOSŁAWSKIEGO** — SĄ NAJLEPSZE.
Skład główny w Wilnie, ul. Wilkomska 3. 1038-2

Wnioski z Królewca.

Warszawa, 5 kwietnia 1928 r.

Po przepojonym pesymizmem wczorze niedzielnym w Królewcu dzień następny przyniósł nieoczekiwany zwrot w nastrojach. Nie podzielałem całkowicie tego pesymizmu i twierdziłem, że na zerwanie konferencji Litwini nie pójdą, gdyż krok ten obróci przeciwko nim opinię publiczną nie tylko reprezentowaną na miejscu przez 60 dziennikarzy, ale także i te, która zdala błąd wypadków w sporze polsko-litewskim obserwuje. Poglądowi temu dałem wyraz w liście, napisanym w nocy z niedzieli na poniedziałek i wysłanym w poniedziałek rano ekspresem do Wilna. Niechybnie premier litewski długi się namyślał nad wyborem techniki i pracowicie wyszukiwał powodów, któreby mogły usprawiedliwić zerwanie konferencji. Do tego przedewszystkiem celu zmierzały jego noty, które w kilkunastu godzinnych odstępach przynosił delegacji polskiej konsul litewski w Królewcu p. Budrys.

Wbrew dość rozpowszechnionej u nas opinii nie uważam, aby p. Woldemaras był pozbawiony zdolności w taktyce i obronie swych tez. Nadużywa on wprawdzie kazuistyki, co wywodom jego nadaje pewną cechę piniactwa, lecz zarazem wykazuje duży zasób pomysłowości i uporczywości w wysuwaniu coraz do nowych momentów, mogących uniemożliwić przyjęcie propozycji polskich bez naruszenia zasadniczego stanowiska Litwy. Tem większa jest przeto zasługa min. Zaleskiego, że swą spokojną i cierpliwą taktyką wytracił przeciwnikowi broń z ręki i zmusił do formalnego uznania podstaw dyskusji, zawartej w propozycjach polskich. Całe niemal półtora godzinne przemówienie Woldemarasa na ostatnim posiedzeniu poświęcone było udowodnieniu tezy, że wszystkie wysunięte przez stronę polską sprawy techniczne na-

trafiają przy ich ewentualnym zastosowaniu na przeszkodę nie do przezwyciężenia nieuregulowanego stosunku politycznego pomiędzy Polską a Litwą.

Nie uważa p. Woldemaras za możliwe użyć w konwencji o ruchu sąsiedzkim terminu „linja celna“, gdyż może on być tylko związany z granicą, a że Litwa nie uznaje, jak również nie może się Litwa zgodzić, że terytorium Wilna należy do obszaru celnego polskiego. Każda tego rodzaju propozycja, natury zdawałoby się wyłączenie technicznej, zaczęła rzekomo o kwestię, co do której obie strony „ont des vues divergents“, z zatem którą rezolucja Rady Ligi z grudnia roku ubiegłego zaleca omijać przy rokowaniach.

Następnie premier Woldemaras jest zdania, że zanim określić, jakie środki komunikacji mogą być wprowadzone pomiędzy Polską a Litwą, należy wprerw ustalić kto z nich mógłby korzystać. Dalej podaje przykład: mieszkaniec Kowna nie mógłby wyjechać do Wilna i Grodna z wizą polską, gdyż byłoby to pośrednio uznaniem przynależności tych miast do Polski.

Z jeszcze większą wyrazistością wyłania się stanowisko litewskie w tych obradach ze słów, wypowiedzianych przez premiera Woldemarasa w wywiadzie z przedstawicielem „Epoki“, umieszczonym w numerze tego pisma z dnia 4 kwietnia r. b. Na zapytanie: W czym widzi krok naprzód? Woldemaras oświadczył: „Wybór komisji i decyzja prowadzenia rokowań to bardzo dużo. Nikt w Litwie nie domaga się Łodzi lub Warszawy, to też zapowiedź ekonomicznego stosunku z temi miastami to bardzo, bardzo dużo“. Odpowiedź na pytanie, jaką drogą ma przybywać do Litwy publiczność, brzmiała: „Przedewszystkiem trzeba uzgodnić, kto ma przybywać do Litwy i w jakich sprawach“.

„Hromadowcy“ utworzyli własny klub sejmowy (Tel. od własnego kor. z Warszawy).

Onegdaj grupa posłów, którzy przeszli z list białoruskich w woj. nowogródzkim, utworzyła oddzielny klub w Sejmie pod nazwą „Białoruski Klub Zmagania“. Prezesem klubu został pos. Gawrylik, viceprezesem—Dworczanin, sekretarzem—Hrecki, skarbnikiem—Stuganowicz.

Rejestracja wkładów oszczędnościowych w PKO. Wiedeń.

WARSZAWA, 4.IV (Pat). Prezydent Pocztovej Kasy Oszczędności (PKO.) podaje do wiadomości, że z dniem 1 kwietnia r. b. rozpoczęła rejestrację wkładów oszczędnościowych złożonych w Pocztovej Kasie Oszczędności w Wiedniu do dnia 31 października 1918 roku. Wszelkie druki potrzebne do zgłaszania powyższych pretensyj otrzymać można bezpłatnie w PKO. w Warszawie i w jej oddziałach w Poznaniu, Krakowie i Katowicach oraz we wszystkich urzędach pocztowych. Termin rejestracji kończy się 30 czerwca r. b.

Wreszcie nadmieniam premier Woldemaras, że komisje zastanawiają się nad tem, jaką drogą okólną ma się odbywać ruch pasażerski.

Wywody powyższe wskazują jasno, w jakich warunkach toczyć się mają obrady utworzonych w ubiegły poniedziałek trzech komisji. Przedstawiciele strony litewskiej dążyć będą do wyeliminowania Wileńszczyzny w granicach, określonych traktatem moskiewskim z roku 1920 z pod wszystkich ewentualnych przepisów tymczasowo regulujących stosunki kolejowe, pocztowe i t. p. pomiędzy Polską i Litwą, wychodząc będą z założenia, że obszar ten jest częścią Republiki Litewskiej, a stali jego mieszkańcy—obywatelami litewskimi.

W rozmowie z min. Zaleskim w niedzielę popołudniu zapytałem, jakie stanowisko zajmie strona polska wobec takiego postawienia sprawy w komisjach przez stronę litewską. P. min. Zaleski zapewnił stanowczo, że ze stanowiska polskiego nie jest możliwym wyłączenie Wileńszczyzny i jej mieszkańców w stylulacjach, które ewentualnie mają regulować komunikację osobową, towarową i pocztową pomiędzy Polską i Litwą. Koncepcja tego rodzaju stałaby w sprzeczności ze stanowiskiem zasadniczym polskiem do statusu terytorjalnego Wileńszczyzny opartem na uchwale Rady Ambasadorów z 15 marca 1923 r., przyjętej do wiadomości przez Ligę Narodów w dniu 21.IV tegoż roku.

Stwarza się zatem w tym punkcie niezmiernie trudna do obejścia rozbieżność stanowiska obu stron. O ile jednak Litwini nie będą tej rozbieżności traktowali jako dogodnego pretekstu dla rozbicia rokowań, można znaleźć wyjście z tego pozornego chaosu. Polegać ono może na dodatkowej klauzuli, dotyczącej specjalnie Wileńszczyzny i jej obywateli, a mającej na celu zastrzeżenie obu stronom ich zasadniczego stanowiska, pomimo teoretycznych sprzeczności z nim niektórych technicznych przepisów, zawieranych konwencji i układów.

Decyduje tu jednak przedewszystkiem dobra wola i chęć nawiązania stosunków ze strony rządu p. Woldemarasa. Ile się jej okaże za miesiąc nie można przewidzieć. Ze się ona nie przelewała w Królewcu — o tam zmienną sposobność przekonać się. Testis.

Prasa francuska o stosunkach polsko-litewskich.

PARYŻ, 5.IV (Pat). Prasa paryska zamieszcza obszernie komentarze o konferencji polsko-litewskiej w Królewcu. Temps w artykule wstępnym oświadcza, że wrażenia ogólne z tych 4 dni pertraktacji nie wzbudzają wielkiej nadziei na przedkie rozwiązanie zatargu polsko-litewskiego. Wyjaśniło się na samym wstępie, że dążeniem Woldemarasa jest powrocie krętymi drogami do kwestji Wilna jedynej, której niepodobna rozstrzygnąć na konferencji. Woldemaras myli się grubo—oświadcza Temps—jeżeli przypuszcza, że znajdzie wśród mocarstw europejskich oparcie dla swej wykrętnej polityki. Jasne jest również, że Liga Nar. nie przestanie interesować się kwestją zatargu polsko-litewskiego o ile dalsze pertraktacje między Kownem a Warszawą nie będą normalnie postępowały naprzód. Cała sprawa będzie znów postawiona na wokandy w Genewie w takiej formie, dzięki której rząd litewski znajdzie się niezawodnie w pozycji dość trudnej.

Journal des Debats zaznacza, że propozycje polskie nadawały się najzupełniej do wznowienia między obu narodami normalnych stosunków. Jednakże Woldemarasowi bynajmniej się do tego nie śpieszy. Propozycje min. Zaleskiego wprawiły go nawet w zakłopotanie. Woldemaras widzi, że jego ultra-nacjonalistyczna polityka zaczyna się chwiać i zdaje sobie sprawę z tego, że nie prowadzi ona do celu. Z drugiej strony czuje on, że szczerze zapomogi udzielane przez nacjonalistów niemieckich w celu podtrzymania polityki antypolskiej nie będą trwały wiecznie. W Berlinie zaś powinni zrozumieć—pisze Gouvain, że zbliżenie Niemiec z Francją jest niemożliwe, o ile Niemcy wytwarzać będą trudności Polsce. Wszystkie sprawy europejskie ściśle łączą się ze sobą. Francja związana jest na podstawie traktatów sojuszem z Polską. Minister Stresemann powinien wiedzieć, że Niemcy nie mogą targnąć się na Polskę bez zadrasnięcia Francji.

Sowiety jak zwykle.

MOSKWA, 5.IV (Pat). (Tass). Lwiestja podają korzystną ocenę politycznych wyników konferencji w Królewcu zaznaczając, że bezpośredni kontakt między Polską a Litwą został w Królewcu ustalony po raz pierwszy. Fakt ten odpowiada wysiłkom dyplomacji sowieckiej mającym na celu odrzucenie groźby zbrojnego konfliktu pomiędzy obu krajami, a zwłaszcza groźby aktu zbrojnego przeciwko Litwie. W związku z zamieszczonemi w prasie francuskiej pogrózkami, iż sprawa zostanie ponownie poruszona w Genewie. Wobec odmowy Woldemarasa uznania w tej lub owej formie aneksji terytorium Wilna przez Polskę, lwiestja zaznacza, że tego rodzaju taktyka nie będzie mogła bynajmniej przyczynić się do rozwoju kontaktu polsko-litewskiego ustalonego w Królewcu. Jeżeli trudną będzie praca różnych komisji mianowanych w Królewcu, to tem trudniejszą stanie się sprawa przystosowania języka grózb lub gwałtu zbrojnego w stosunku do Litwy.

Dziennik podkreśla, iż propozycja polska w sprawie zawarcia paktu o nieagresji z Litwą nie rozwiązuje stałej w obecnym stanie stosunków polsko-litewskich sprawy istotnych intencji Polski względem Litwy. Propozycja ta czyni bowiem trudniejszą jedynie jawną wojnę między obu krajami nie może jednak przeszkodzić osobistociom typu Żeligowskiego lub Pleczkajtisa w organizowaniu powstań „wewnętrznych“ na Litwie oraz nie może zaszkodzić próbom osiągnięcia zamierzonego celu przy użyciu podobnych środków.

Przed wyjazdem min. Zaleskiego do Rzymu.

RZYM, 5.IV (Pat). Agencja Roma opublikowała komunikat poświęcony zapowiedzianemu na 15 kwietnia przyjazdowi do Włoch ministra Zaleskiego, przypominając jego pracę na terenie włoskim jako posła i podkreślając, że przyjazd ten wzmo-

że niewątpliwie dobre stosunki tak bliskich i pełnych wzajemnej sympatii narodów. W miarę zbliżania się terminu przyjazdu min. Zaleskiego wzrasta we Włoszech zainteresowanie przyjazdem i naogół sprawami polskiemu.

Śledztwo w sprawie aresztowanych inżynierów niemieckich.

BERLIN, 5.IV (Pat). Telegraphen Union donosi z Moskwy, że ambasador niemiecki w Moskwie Brockdorff-Rantzau po otrzymaniu sprawozdania radcy legacyjnego ambasady d-ra Schlieppa o wyniku jego odwiedzin w więzieniu rostowskim, udał się do Komisarjatu Spraw Zagranicznych i w czasie swej rozmowy poruszyć miał sprawę powzięcia obrony aresztowanych techników niemieckich obrońcy niemieckiemu. Wbrew zapowiedziom ze strony władz sowieckich, akt oskarżenia nie został dotychczas doręczony aresztowanym technikom niemieckim. Główny sędzia śledczy Rosenfeld—jak donosi dalej Telegraphen Union—powrócił do Rostowa, aby kontynuować śledztwo przeciw aresztowanym spiskowcom rosyjskim. W przyszłym tygodniu przybyć ma również do Rostowa kierownik G. P. U. Menżyński w celu przeprowadzenia dochodzeń w miejscowym oddziale G. P. U., którego członków władze centralne podejrzewają o utrzymywanie kontaktu z opozycją.

Komercjalizacja niemieckich długów a Francja

PARYŻ, 5.4. (Pat). „Petit Journal“ donosząc o wczorajszej rozmowie Parkera Gilberta i Poincarego zaznacza, że kwestja ewentualnej komercjalizacji długu niemieckiego jest w ostatnich czasach obszernie komentowana. Pismo wyraża pogląd, że rząd francuski nie będzie zaskoczony propozycjami, które mogą być wysunięte za-

równo ze strony Berlina jak i Waszyngtonu i Nowego Yorku. Oczywiście w danym momencie chodzi tylko o prace przygotowawcze i wywiady dyplomatyczne, gdyż żadne rozwiązanie sprawy nie może nastąpić przed przeprowadzeniem wyborów w Niemczech i Stanach Zjednoczonych.

Cerata, chodniki i dywany

poleca **N. Glezer** wyroby gumowe
Gdańska 6, telefon 421. 1050

Wzmoczenie eksportu do Sowieów.

Jak się dowiadujemy ostatnio ożywił się znacznie ruch towarowy na granicy polsko-sowieckiej. Liczba wagonów przechodzących przez stację Zachacie do Rosji jest dość znaczna.

Transporty do Rosji zawierają w pierwszym rzędzie wyroby metalowe i narzędzia rolnicze. Onegdaj przez stację Zachacie przeszedł drugi w tym tygodniu znaczniejszy transport narzędzi rolniczych i żelaznych w 19 wagonach towarowych.

Francuskie stronnictwa polityczne.

1. Paryż, 1 kwietnia.

Wybory rozpisane.

Za parę tygodni, 22 i 29 kwietnia, kilkanaście milionów Francuzów stanie do urn, w celu wybrania nowej Izby Deputowanych. W związku z tem byłoby pożądanym zrobić krótki przegląd francuskich stronnictw politycznych, ruszających do kwietniowego boju o władzę.

We Francji, podobnie jak w Polsce, jest bardzo dużo stronnictw i ugrupowań politycznych. Jeżeli jednak odrzucimy małe grupki i partycjki, które napewno nie uzyskają mandatów w nadchodzących wyborach, nie pozostanie nam więcej, jak dziesięć stronnictw. Ustrzegamy się schematycznie w następujący sposób:

1) **Skrajna prawica monarchistyczno-faszystowska.** Zaliczamy do niej rojalistów, faszystów i t. zw. narodowych socjalistów (Herve);

2) **Prawica umiarkowana** czyli t. zw. Blok Narodowy. Tutaj omówimy dwa wielkie odłamy tego bloku: Federację Republikańską oraz Alians Demokratyczny; zaliczamy też do tego obozu niedawno utworzoną partię Radykałów-Unjonistów (Franklin-Bonillon);

3) **Lewica mieszczańska.** Stanowią ją dwie partje: radykali i republikanie socjaliści;

4) **Lewica robotnicza.** Socjaliści i komuniści.

Tak więc, mamy w sumie 10 stronnictw, które postaramy się opisać jaknajbardziej i jaknajbardziej. Zaczniemy, w myśl ogólnie przyjętego zwyczaju, od skrajnej prawicy.

1° Action Française.

Są to rojalści. Liga „Fr.” powstała w roku 1905, aczkolwiek związki jej uczestników się nieco wcześniej, pod koniec XIX stulecia, podczas procesy kap. Dreyfusa. Zrodziła się ona właśnie podczas tej sprawy, jako zrzeszenie ludzi, przeciwdziałających się jaknajbardziej rewizji procesu.

Jako partja sformułowała się „Action Fr.” w 1905 roku, ogłaszając następującą deklarację, która służy zarazem jako wyzwanie wiary wstępujących do niej obywateli: „Francuz z urodzenia i serca, z rozumu i woli, spełniać będzie wszystkie obowiązki świadomego patrioty. Zobowiązuje się zwalczać wszelki ustrój republikański. Republika we Francji oznacza panowanie cudzoziemców. Duch republikański dezorganizuje obronę narodową i faworyzuje wpływy religijne, wrogie tradycyjnemu katolicyzmowi. Trzeba zwrócić Francji ustrój francuski. A zatem, jedyną pragnieniem naszą jest Monarchia. Jedynie Monarchia stanowi rekompensatę zbawienia publicznego i, jako źródło ładu, zapobiega niedomaganiom, zwalczającym przez nas, nacjonalistów i antysemitów. Przyłączajmy się do dzieła odbudowy Monarchii. Zobowiązujemy się służyć mu ze wszystkich sił.

Oto wyznaczenie wiary monarchistów z pod znaku „Action Française”.

Podstawą jej doktryny jest idea nacjonalistyczna. „Stawiamy Ojczyznę ponad wszystko”. Rojalści twierdzą, że we Francji należy odbudować monarchję z królem na czele. „Francja chce żyć lub umrzeć. Jeśli chce ona umrzeć, niechaj zostanie tem, czym jest: demokracją. Republika nie zbawi kraju od demokracji. Trzeba skończyć z przyczyną zła albo pogodzić się z tem, że naród nasz położy się do grobu”.

Jedyną zbawienie widzi więc „A. Fr.” w monarchji; nie konstytucyjnej lub plebiscytarnej, lecz absolutnej, takiej, jaka istniała we Francji przed rokiem 1789.

Jak obalić Republikę i wprowadzić monarchję? „Wiedzą dobrze, że nie chcemy włożyć Republikę gładko na głowę. Chcemy skrócić jej kark (nous voulons lui couper le cou). Najpierw jednak należy stworzyć odpowiedni nastrój (état d'esprit). Winien on przysporzyć i ułatwić dokonanie zamachu stanu, zamachu siły, skierowanego przeciwko ustrojowi, który zabija Francję”.

Rojalści nie przypisują oczywiście żadnej wagi wyborom ani parlamentowi. Nie zwracają też uwagi na większość. „Trzeba stworzyć śmiało, energiczną mniejszość. Działać należy wszelkimi środkami, nawet legalnymi; bunt, konspiraacja i zamach stanu również są dobrymi środkami”.

„A. Fr.” zapytuje, jaka partja rządzi

Francją od 25 lat, i odpowiada: „Jest to partja żydowska, partja protestancka i partja meteków, skonfederowane w masonerji”.

Przed wojną „Action Française” bojkotowała wybory. Po raz pierwszy uczyniła wyłom w tej zasadzie w roku 1919, gdy wzięła udział w kampanji wyborczej i przeprowadziła do parlamentu swego wodza, Leona Daudet. W następnych wyborach, w roku 1924, Daudet również kandydował, lecz przegrał.

Wpływy „A. Fr.” są naogół słabe. W obecnej Izbie nie posiada ona ani jednego mandatu. Do najwybitniejszych działaczy „A. Fr.” należą: Leon Daudet, Charles Maurras, Jacques Bainville, Maurice Pujo.

Organem prasowym rojalistów jest dziennik „Action Française” oraz miesięcznik „Revue Universelle”.

2° Faisceau.

Jest to kopja faszystów włoskiego. Założony przez Jerzego Valois, byłego rojalistę, związek „Faisceau” istnieje od jesieni roku 1925.

Georges Valois stawia mu za cel t. zw. rewolucję narodową, która winna powołać do życia nowe państwo z wodzem (chef national) na czele.

Zamiast parlamentu Valois chce wprowadzić dyktaturę „wodza”, niezależnego od stronnictw, rządzącego w porozumieniu z radami fachowców i nie krepowanego przez rozprawy sowy arystokratycznego, burżuazyjnego czy robotniczego. „Chcemy stworzyć państwo narodowe, odpowiadające koniecznościom politycznym, gospodarczym i społecznym naszej epoki, to znaczy: państwo suwerenne, niezależne od stronnictwa ani od klas, dostatecznie silne, aby narzucić dyscyplinę dobrą narodowego wszystkim twórczym siłom kraju”.

Valois kładzie wielki nacisk na t. zw. korporacje zawodowe, reprezentujące poszczególne dziedziny produkcji.

Między faszystami Jerzego Valois a rojalistami Leona Daudet istnieje silny antagonizm, przewidywany dla tego, że faszysta nie chce króla, lecz tylko „wodza” republikańskiego.

Organem prasowym partji „Faisceau” jest dziennik „Nouvelles Siecles”.

Zaznaczymy jeszcze, że członkowie związku „Faisceau” noszą niebieskie koszule.

3° Parti Socialiste National.

Jest to stronnictwo Gustawa Herve, słynnego przed wojną ze swojej skrajnie rewolucyjnej, a zarazem antymilitarystycznej działalności i propagandy, która rozwijała na łamach swego pisma „Guerre Sociale” (wojna społeczna).

Podczas wojny wszelako Herve zmienił swoje poglądy. Z zaciętego antymilitarysty stał się niemniej zaciętym militerystą i zwolennikiem prowadzenia wojny aż do pełnego zwycięstwa.

Dziś Herve jest nacjonalistą i zwolennikiem prawicy. Głosi hasło t. zw. „Republique autoritaire” czyli państwa silnego, władczego. Zwalcza socjalizm i marksizm, nazywając go tworem niemieckim, wpływem ducha pruskiego.

Organem jego jest „Victoire”.

R. W.

Wiadomości polityczne.

W piątek, da. 6 b. m., p. minister Spraw Zagranicznych, August Zaleski, wyjeżdża z małżonką do Wenecji, gdzie spędzi święta. Po czterodniowym odpoczynku p. minister udaje się do Rzymu dla złożenia wizyty prezydentowi Rady Ministrów i ministrowi Spraw Zagranicznych, Mussolinemu, z którym wiąże naszego ministra serdeczne stosunki z czasów pobytu w Rzymie w charakterze posła polskiego przy Kwirynale. W podróży do Rzymu p. ministrowi Zaleskiemu towarzyszyć będą szef sekretariatu M. S. Z., radca Szumlański i szef gabinetu ministra Spraw Wojskowych pułk. Beck.

Dowiadujemy się, że wkrótce wznowiony będzie podsekretariat stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Na stanowisko podsekretarza stanu upatrzony jest dotychczasowy poseł nasz w Sztokholmie, p. Wysocki.

nego przez władze administracji ogólnej, w razie utraty wartości zabytkowej, ostatni zaś artykuł tego działu omawia otoczenie zabytku tak często narażone na zaniepokojenie. IV dział traktuje specjalnie sprawę ochrony wykopalisk i zaleźników, uzależniając poszukiwania archeologiczne i paleontologiczne od zezwolenia władz konserwatorskich, dając im prawo, w pewnych warunkach, wyłączenia, czasowego przymusowego zajęcia dla badań naukowych, co jest ze stanowiska interesu nauki ceną zdobyczą wraz z przymusem zawiadomienia o wykopaliskach lub znaleziskach dokonanych przypadkowo. Piąty dział dotyczy sprawy wyłączenia zabytków a streszcza się do procedury formalno-prawnej, posiadającej ważne znaczenie materialne i niejednokrotnie skuteczne broń w prawie ochronnym. Za tym działem idą artykuły postanowień karnych, przynoszące duże atuty przymuszenia do obowiązków przestrzegania ustawy. W stosunku do poprzedniego dekretu zrywa się z pożytecznością, która prowadziła w bardzo wielu, niestety, wypadkach do zagłady zabytków. Po dziesięciu latach pracy orga-

Nowa partja katolicka na Litwie.

BERLIN, 5.IV. (Pat). „Berliner Tageblatt” donosi z Kowna, że przed kilku dniami odbyła się u prezydenta republiki konferencja biskupów litewskich, w której wziął również udział Woldemaras i kilku członków gabinetu kowieńskiego. Konferencja poświęcona była omówieniu sprawy przeprowadzenia w praktyce postanowień konkordatu. Poza tem na konferencji tej miano również rozważać sprawę założenia nowej wielkiej partji katolickiej na Litwie w skład której miałyby wejść istniejąca już partja katolicka Ukłinku-Sajunga oraz partja chrześcijańsko-demokratyczna. Niespodziewanie uwolnienie obu aresztowanych dotychczas przywódców partji katolickiej Ukłinka-Sajunga oraz powrót z zagranicy dra Bisrasa ma pozostawać w związku ze sprawą założenia tej nowej wielkiej partji katolickiej na Litwie.

Stresemann jako czołowy kandydat partji ludowej.

BERLIN, 5.IV. (PAT). Niemiecka partja ludowa wystawiła na czele swej listy państwowej przy wyborach do Reichstagu kandydaturę ministra spraw zagranicznych Stresemanna. Na drugim miejscu stał m. senior niemieckiej partji ludowej radca tajny Kahl, który był ostatnim przewodniczącym komisji reformy prawa karnego Reichstagu. Minister Stresemann kandyduje

również z Bawarii oświadczył, że w razie uzyskania mandatu z Bawarii rezygnuje ze swego mandatu z listy państwowej. Przeciwnie m. Stresemannowi stronnictwo niemiecko-narodowe wysunęło w okręgu bawarskim kandydaturę g. gubernatora niemieckiej kolonii afrykańskiej gen. Lettow-Verbecka.

O rewizję konwencji w sprawie bezpieczeństwa na morzu.

WASHINGTON, 5.IV. (Pat) Prezydent Coolidge zalecił przeznaczyć sumę 100.000.000 dolarów na udział Stanów Zjednoczonych w międzynarodowej kon-

ferencji dla rewizji konwencji w sprawie bezpieczeństwa życia na morzu. Konferencja ta odbędzie się w Londynie w r. 1929.

Przyjazne stosunki grecko-italskie.

RYM, 5.IV. (Pat). Grecki minister Spraw Zagr. Michalakopoulos przejeżdżając przez Rzym w drodze powrotnej do Aten złożył wizytę Mussolinemu. Długa i serdeczna rozmowa obu mężów stanu stwier-

dza raz jeszcze przyjazne stosunki istniejące między Włochami a Grecją. Mussolini podejmował Michalakopoulosa obiadem, który odbył się w ścisłym gronie.

Amnestja na Węgrzech.

BUDAPEST, 5.IV. (Pat). W związku z obiegającymi coraz częściej pogłoskami jakoby dekret regenta o amnestji obejmował również osoby byłe skazane w procesie o fałszerstwo franków rancuskich, prasa tutejsza na podstawie informa-

cji z kół dobrze poinformowanych dorosi, że byłby szef policji Emeryk Nadossy, któremu pozostały jeszcze do odbycia 4 miesiące ciężkich robót, zostanie uwolniony jeszcze przed nadchodzącymi świętami.

Aresztowanie dwóch agentów Borodina.

BERLIN, 5.IV. (Pat). „Telegraphen Union” donosi z Pekinu, że chińskiej policji politycznej udało się ostatnio wykryć miejsce pobytu agenta szefa sowieckiego Borodina, który po ucieczce z Hankou przez cały rok ukrywał się, nie biorąc

udziału w życiu politycznym. Borodin dołączył do zbiegów z Mongolji, gdzie mając się zorganizowaniem nowej akcji na rzecz Sowietów. Władze chińskie aresztowały tylko dwóch towarzyszy Borodina.

Skutki trzęsienia ziemi.

ANGORA, 5.IV. (Pat). W torkowe trzęsienie ziemi spowodowało bardzo znaczne szkody, niszcząc 515 domów, 7 meczetów i 4 szkoły.

Pożar składów win w Genul.

GENUA, 5.IV. (Pat). W jednym z tutejszych składów win wybuchł pożar. 18-tu z posterów prowadzących akcję ratunkową strażaków uległo za-

czadzeniu. Jeden z nich zmarł. Stan kilku z pozostałych jest bardzo poważny.

Konkursy hippiczne na cześć króla Afganistanu.

WARSZAWA, 5.IV. (Pat). T-wo Międzynarodowych i Krajowych Zawodów Konnych w Polsce urządza z okazji przyjazdu do Warszawy

króla Afganistanu konkursy hippiczne na torze Łazienkach. Szczegóły i rodzaj konkursów podane zostaną do wiadomości w najbliższych dniach.

Zarząd sądowy nad Biurem Podróży „Orbis”.

WARSZAWA, 5.IV. (Pat). W związku z nadużyciami, jakie ujawnione zostały w Polskim Biurze Podróży „Orbis” Ministerstwo Komunikacji, chcąc zabezpieczyć sumy należne od T-wo skarbowi państwa oraz doprowadzić do możliwie jak najkrótszym czasie do sanacji przedsiębiorstwa, a zapewniając sobie jednocześnie stałą i dostateczną kontrolę nad działalnością Biura Podróży, spo-

wadowało za pośrednictwem władz sądowych ustanowienie, z dniem 1 kwietnia r. b. zarządu przymusowego nad Polskim Biurem Podróży „Orbis”. Zarząd sądowy mianowany został delegat M-stwa Komunikacji p. Wiktor Matkowski. W ten sposób tak interesy Skarbu Państwa jak też i podróżujących publiczności znalazły swego rzecznika w osobie zarządcy.

Likwidacja bandy fałszerzy.

Od dłuższego czasu na terenie Wileńskiej Dyrekcji Pocztowej grasowała banda, która za pomocą fałszywych dokumentów i książeczek oszczędnościowych P.K.O. podejmowała w poszczególnych urzędach pocztowych większe sumy pieniężne. Wskutek telefonicznych ostrzeżeń onegdaj wszakże ujęci zostali dwaj członkowie tej bandy w chwili gdy na fałszyżoną książeczkę P. K. O. i podrobiony dowód osobisty usiłowali podjąć

1000 zł. w urzędzie pocztowym w Porczu. Jak się okazało są to Jan Czarniecki i Ludwik Cichon mieszkający Wilna. Przeprowadzona u aresztowania rewizja ujawniła przybyły do fałszowania dokumentów i książeczek P. K. O. oraz większe sumy pieniężne. Podkreślić należy, iż wymienieni są już od dawna poszukiwani przez policję. (s)

Pograniczna konferencja polsko-litewska.

Onegdaj w rejonie Niemieniczna odbyła się pograniczna konferencja polsko-litewska w sprawie wydawania przepustek na przekroczenie gra-

nicy dla robotników, udających się na roboty rolne. W sprawie tej osiągnięte zostało całkowite porozumienie. (s)

Walka litewskiej straży granicznej z bandą przemytników.

W dniu onegdajszym na odcinku granicy polsko-litewskiej naprzeciw słupów granicznych 22400—22500 około godziny 19 wieczorem oddziały polskiej straży granicznej zaalarmowane zostały rżniętymi strzałami karabinowymi. Jak się okazało strzały oddane zostały po stronie litewskiej skąd dochodziły odgłosy jakiegoś walki. O godzinie 19 min. 15 na granicy zapano-

wał całkowity spokój i jedynie dawał się zauważyć wzmocniony ruch patroli litewskich. Jest to już drugi wypadek strzałów na granicy po stronie litewskiej. Według wszelkiego prawdopodobieństwa straż graniczna litewska stoczyła walkę z jedną z band przemytników licznie grasujących ostatnio przy pograniczu.

Minister perski dziękuje rządowi polskiemu za przyjęcie.

WARSZAWA, 5.IV. (Pat). Kierownik perskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych wyraził podziękowanie rządowi polskiemu za pośrednictwem posła polskiego w Teheranie z powodu serdecznego przyjęcia, jakiego doznał minister Ansari podczas swego pobytu w Polsce.

Zastępstwa w M. W. R. i O. P. na czas posłowania.

Wobec wybrania do Sejmu kilku wyższych urzędników M. W. R. i O. P. na czas ich posłowania wyznaczono zastępców na zajmowane przez nich dotychczas stanowiska. Funkcje dyrektora departamentu wyznał, sprawowane przez p. posła Okulicza, objął tymczasowo naczelnik wydziału wyznał niechrześcijańskich, p. Bogdański; obowiązki wizytatora generalnego szkół powszechnych przy ministerstwie po p. posła Stypińskim objął zastępco wizytator szkół powszechnych kuratorium warszawskiego p. Klebanowski; stanowisko drugiego wizytatora przy ministerstwie po wybranym do Sejmu p. Jędrzejewicz nie zostało jeszcze obsadzone.

Obniżenie opłat magisterskich.

WARSZAWA, 5.IV. (Pat). Pan minister W. R. i O. P. wydał zarządzenie o obniżeniu z dniem 1-go maja r. b. opłat pobieranych od studentów za ocenę prac magisterskich i innych przy egzaminach ostatecznych zdawanych celem uzyskania pierwszego stopnia naukowego z 50 na 30 złotych. Stosowana dotychczas w tych wypadkach opłata 50-złotowa może być pobierana nadal tylko za ocenę prac przy uzyskiwaniu drugiego stopnia naukowego t. j. doktorskiego. Obniżenie tej opłaty odciąża liczne zastępy absolwentów, przede wszystkim wydziału humanistycznego, matematyczno-przyrodniczego i filologicznego, obowiązanych do składania prac magisterskich.

Gen. Wrangel ciężko zachorował.

BRUKSELA, 5. IV. (Pat). Gen. Wrangel ciężko zachorował. Do Joza chorego wezwano z Paryża rosyjskiego lekarza prof. dr. Aleksandrewskiego.

Eda incydentu w St. Gothard.

PARYŻ, 5.IV. (Pat). „Petit Parisien” omawiając sprawę incydentu w St. Gothard stwierdza, że rzeczoznawcy nie zostali jeszcze wyznaczeni. Jak przypuszczają dzienniki, rzeczoznawcami w sprawie bronii zostają prawdopodobnie 1 Anglik i 1 Szwed. Komitet Trzech nie zbierze się w Paryżu wcześniej niż 15 kwietnia r. b.

Z powodu fiaska zbliżenia między Węgrami i Niemcami.

BUDAPEST, 5.IV. (Pat). Według doniesień dziennika „Maggia” rząd węgierski zamierza odwołać posła swego w Berlinie Kolomana Kanya ponieważ nie udało mu się spełnić zadania, dla którego został wysłany do Berlina, mianowicie przeprowadzenia zbliżenia między Węgrami a Niemcami.

Z Państw Bałtyckich.

Przed zmlanami w rządzie estońskim.

TALLIN, 5.4. (At.). W związku z ostatnim posiedzeniem parlamentu estońskiego, podczas którego okazało się, iż koalycja rządowa zagrożona jest w swym istnieniu, głowa państwa Tension zwołał nadzwyczajne posiedzenie Rady Ministrów, celem omówienia akcji, która by powstrzymała pewne grupy od wystąpienia z koalycji rządowej.

Wylew rzeki Aa.

RYGA, 5.IV. (Pat). Skutkiem ruszenia lodów na rzece Aa wezbrała ona gwałtownie zalewając wybrzeża. Pod Annenburgiem stan wody wynosi 5,5 metra. Niżej położone części miasta Mitawy zostały zalane.

JERZY REMER.

Nowa ustawa o opiece nad zabytkami.

Ogólniejsze znaczenie, niepozbowione momentów materialnego interesu dla właścicieli zabytków, posiada art. 19 postanawiający, że zabytki ruchome, należące do osób prawnych wymienionych w art. 13 (patrz cytaty wyżej) mogą być pozbywane za zezwoleniem ministra W. R. i O. P. względnie komisji mieszanej (zabytki kościelne), zaś zabytki, należące do osób prywatnych za uprzednim zawiadomieniem władz konserwatorskiej. Na nabywcę przechodzą wszelkie ograniczenia i obowiązki ustawy. W nabywaniu zabytków tak nieruchomych jak i ruchomych skarbowi państwa przysługują prawo pierwszeństwa na podstawie odpowiednich przepisów dzielnicowych kodeksów cywilnych o pierwokupie oraz specjalnych przepisów zawartych w tym artykule (20). Wywóz zabytków z granic państwa polskiego jest, bez uprzedniego zezwolenia władz konserwatorskich, zabroniony. Art. 23 mówi o wykreśleniu zabytku z rejestru, prowadzo-

now państwowych nad uświadomieniem społeczeństwa w dziedzinie postrzegania wartości kulturalnych nie może już być mowy o tolerowaniu złej woli, przeciw której głównie się zwracają poszczególne artykuły. Mielny nadzieje, że zastosowanie tych postanowień będzie notowane w kronikach konserwatorskich i sądowych nie często, niemniej jednak musimy zaznaczyć, że gdzie chodzi o powszechne dobro, tam powołane do orzeczeń o przestępstwach, przewidzianych w rozporządzeniu, sądy powiatowe (sądy pokoju) ze szczególnym naciskiem będą przestrzegały przepisów i wymierzały odpowiednie kary, wyrażające się kwotami od kilku setek i kilku tysięcy złotych i aresztami wzgl. więzieniem, a nawet karze pieniężnej równającej się wartości zniszczonego lub wywiezionego zabytku, co w wielu wypadkach równa się wyzbyciu całej lub poważnej części fortuny. Wywóz Rembrandtów powtórzyć się nie może. VII dział odnosi się do zabytków będących własnością państwa, których sposób chronienia określi specjalne rozporządzenie Rady Ministrów, a w czem widzimy, że samo pań-

stwo podlegać będzie postanowieniom ustawy ochronnej. Artykuł 45 (dział VIII) zaznacza, że przedmioty uznane za zabytki na mocy przepisów poprzednich, podlegają opiece bez potrzeby wydawania orzeczenia władzy konserwatorskiej, co reguluje sprawę dotychczas dokonanej pracy wpisania zabytków do księgi inwentarzowej, prowadzonej w niektórych województwach od kilku lat. Z tem przejściowym postanowieniem wiąże się redakcyjnie bezpośrednie postanowienie końcowe, mówiące o poruczeniu wykonania rozporządzenia ministrowi W. R. i O. P., ministrowi Spraw Wewnętrznych i ministrowi Sprawiedliwości, „każdemu z nich stosownie do właściwego zakresu działania”, wreszcie o terminie ważności ustawy (w 14 dni po ogłoszeniu) i anulowaniu poprzednich przepisów, dotyczących opieki nad zabytkami.

Objęciem jeszcze raz jakby jednym rzutem oka całokształt nowej ustawy konserwatorskiej, będącej rezultatem zespołowej pracy wielu fachowych czynników państwowych i społecznych, patrzymy z pewną dumą i radośnym samopoczuciem, że idea opieki nad zabytkami znalazła nietyl-

ko nowy, ale, w naszym rozumieniu, wszechstronny wyraz w ustawie, która wśród ustaw innych narodów zajmie jeśli nie pierwsze, to jedno z pierwszych miejsc. Ustawa z dnia 6 marca jest jasna, nie posiada żadnych niedomówień, opiera się o doświadczenie i fachową wiedzę, dba o wielki obszar zabytków uwzględniając objawy kultury w najszerszym znaczeniu tego słowa, idzie na spotkanie społeczeństwa, dla którego stwarza bezpłatną pomoc we wskazówkach, radach i nadzorze ze strony konserwatorów państwowych, dając im zarazem powagę urzędu, władzę i prawo decyzji, co wszystko razem stanowi o fundamentalnych walorach ustawy. Z tego powodu zasługuje ona na szczególniejszą uwagę kulturalnego społeczeństwa, wkraczającego na drogę organicznej pracy w dziedzinie podniesienia kultury do poziomu państwa o mocarstwowych ambicjach. Jeśli tak jest istotnie, w co wierzymy, to zachowanie pomników sztuki i kultury wielkiej naszej przeszłości znalazło w nowej ustawie konserwatorskiej ochronny pancerz, który szanować musimy z należytą powagą i prawdziwą radością.

Sytuacja na Wilji i Niemnie. Ostre pogotowie u saperów.

W dniu wczorajszym dał się zauważyć na Wilji stały przybór wody. Poziom rzeki podniósł się o 1/2 metra.

Zainteresowani stanem wód na Wilji i Niemnie zwróciliśmy się wczoraj do czynników miarodajnych, gdzie nas zapewniło, iż wbrew pogłoskom sytuacja mimo niezwykle wysokiego poziomu wód w roku bieżącym — nie jest groźna i że w tych punktach gdzie Wilja groziła zalewem stale czuwa straż i policja wodna.

Jednocześnie w dniu wczorajszym władze wojskowe, które zostały powołane do współdziałania w ewentualnej akcji ratowniczej, zarządziły ostre pogotowie wszystkich oddziałów saperów.

Na Niemnie sytuacja, która chwilowo pod Drusienikami wydawała się dość groźna, mimo braku porozumienia z od-

nośniami władzami litewskimi, dała się całkowicie opanować.

W dniu wczorajszym ostatecznie został usunięty przez oddziały saperów DOK. III zator lodowy pod Drusienikami przez co drewniana część mostu na Niemnie po stronie polskiej nie uległa zniszczeniu. Natomiast po stronie litewskiej runął most żelazny na Niemnie. Według relacji jakie w drodze okólnej zdołano otrzymać z tamtej strony kordonu, władze litewskie, mimo, iż zorganizowały wszystkie swe siły, są wprost bezsilne.

Sytuacja na Niemnie w pasie przygranicznym po stronie litewskiej przedstawia się w chwili obecnej bardzo poważnie. Zatory lodowe Litwini usiłują obecnie usunąć za pomocą dynamitu.

Władze wojewódzkie przystąpiły do wytknięcia stref nadgranicznych.

Jak się dowiadujemy, władze wojewódzkie przystąpiły do opracowania planu w wytknięciu stref nadgranicznych i granicznych, na zasadzie ustawy o ochronie granic. Prace nad wytknię-

ciem stref nadgranicznych i granicznych są w toku i już po świętach strefy zostaną ostatecznie ustalone.

Zatrzymanie podejrzanego osobnika w strefie przygranicznej.

W dniu wczorajszym w pobliżu granicy w okolicach Mierzan oddziały naszej strażnicy granicznej zauważyły jakiegoś osobnika, który na ówczesny stój rozpoczął ucieczkę w stronę granicy litewskiej.

Jednakże tuż przy granicy uciekający został pochwycony. Przytrzymano go do czasu aż opór i dopiero po dłuższej walce został obezwła-

dniowy. Odstawiony do strażnicy zeznał, iż nazywa się Władysław Piątek.

Zachodził podejrzenie, iż Piątek przybył na stronę Polski z Litwy w celach szpiegowskich. Został on przekazany do dyspozycji władz śledczych.

Tajemnicze postrzelenie na granicy.

Przed kilku dniami w strefie nadgranicznej w okolicach Grzybina oddziały naszej strażnicy granicznej znalazły ciężko rannego kula karabinowa mieszkańca wsi Szakun Klemensa Dąbrowskiego. Prowadzone dochodzenie ze względu na

stan rannego nie dało żadnych rezultatów, któreby pozwoliły wyjaśnić okoliczności w jakich Dąbrowski został ranny. Onegdaj Dąbrowski zmarł. Władze śledcze prowadzą dalsze dochodzenie.

Nie poznali się.

Onegdaj w nocy na odcinku Stołpce polska placówka K.O.P. u zaalarmowana została gęstymi strzałami, jakie się rozlegały po stronie bolszewickiej. Jak się później wyjaśniło podczas obchodu linii pogranicznej spotkali się dwa pa-

tróle bolszewickie, które wskutek nieporozumienia rozpoczęły wzajemne do siebie strzelanie. W rezultacie 1 żołnierz został zabity i 2-ch rannych. (S.)

Nadużycia w kasie kolejowej w Baranowiczach.

Jak już w swoim czasie podawaliśmy, na stacji w Baranowiczach ujawnione zostały pewne nadużycia. W związku z powyższym wydelegowano z ramienia Wileńskiej Dyrekcji Kolejowej

specjalną komisję, która po dokładnym sprawdzeniu kasy stwierdziła brak 1036 zł. Wobec czego kasjer kolejowy w Baranowiczach, Walerjan Piotrowski, został zawieszony w czynnościach. (S.)

Deklaracja 24 posłów jedyńki z województwa krakowskiego.

KRAKÓW, 5.IV. (Pat). Zebrani w Krakowie 3 kwietnia 1928 r. posłowie i senatorowie Bezp. Bloku Wsp. z Rz. uchwalili następującą deklarację:

My, posłowie i senatorowie woj. krakowskiego zebrani w Krakowie 3 kwietnia 1928 r. zgodnie z intencją władz naczelnych Bezp. Bloku Wsp. z Rz. w Warszawie powzięliśmy następujące postanowienia:

1) Bezp. Blok Współpracy z Rządem, który powstał jako odpowiednik ogólnopartystyczny potrzeb całego społeczeństwa dla zjednoczenia wszystkich stanów i wszystkich sił narodu w jeden państwowy obóz pracy na rzecz budowy i umocnienia potęgi Rzplitej Polskiej w myśl historycznej, głęboko w przyszłość sięgającej ideologii Marszałka Piłsudskiego, pozostaje nadal jako organizacja stała. Według doniosłych słów Pana Prezydenta Rzplitej wypowiedzianych do posłów i senatorów Bezp. Bloku na Zamku w Warszawie 31 marca r.b. rośnie w społeczeństwie coraz większy zespół ludzi przejętych ideologią naszego Wielkiego Wodza, Wodza Narodu Józefa Piłsudskiego. Ten zespół ludzi wyzwalając się z dotychczasowych szkodliwych metod pracy politycznej staje coraz liczniej w szeregu B. B. W. z R. podporządkowując drobniejsze partycularne interesy wielkim ogólnym potrzebom państwa i dobrobytu ogółu obywateli.

2) W dniu dzisiejszym tworzymy tedy grupę poselsko-senatorską województwa krakowskiego dla rozpatrywania i rozwiązywania w zgodnej współpracy szeregu zagadnień gospodarczych, społecznych i kulturalnych, wpływających z bezpośredniego żywego życia, a wymagających uzgodnienia w myśl najżywniejszych interesów państwa. W ten sposób nie wtrącamy w ramy doktryny i demagogii, wchodzimy na nowe tory polityki państwowej, opartej jedynie o rzeczywistość materialnych i duchowych potrzeb życia.

3) Wierząc tym zasadom w pierwszym rzędzie kierujemy swe prace ku najpilniejszemu i najdonioślejszemu dla gospodarki państwa sprawom wsi w dziedzinie zgodnej z interesem państwa naprawy ustroju rolnego i wszechstronnego podniesienia oświaty oraz równie doniosłym sprawom planowego gospodarstwa i kulturalnego rozwoju miast. Z tem wiąże się głęboka nasza troska o siłę twórczą i należyta ocena pracy inteligenta i robotnika oraz o pełną poprawę warunków ich bytu.

4) Na tej szerokiej platformie gospodarczej i kulturalnej dążyć będziemy do porozumienia i zgodnej współpracy wszystkich sfer społeczeństwa bez względu na ich narodowość i wyznanie dla dobra obywateli i mocarstwowej potęgi państwa polskiego.

5) Z tej tedy ziemi krakowskiej, z tego historycznego grodu podwawelskiego, który był ostoją polskiej myśli państwowej i skąd właśnie rozpoczął się szczęśliwy

szlak czynu Józefa Piłsudskiego, zwracamy się do wszystkich warstw społeczeństwa z gorącym apelem: „Jednoczmy się wszyscy pod sztandarem idei państwowej, stańmy do współpracy z Rządem Marszałka Piłsudskiego, skupiajmy się jaknajliczniej w szeregach Bezpartyjnego Bloku”.

Pod odczwą następują podpisy 24-ch posłów i senatorów Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem województwa krakowskiego.

Kardynalny wandalizm, czyli nieco o rabunkowej gospodarce leśnej w Trynopolu.

A co na to Państwowa Ochrona Przyrody?

Dowiadujemy się o energicznym niszczeniu przepięknego lasu w Trynopolu nad Wilją. Przez szereg lat, gdy w budkach przy kościele mieściła się ochrona strzeżony starannie przez jej zarząd las był niekalkulowany. Obecnie należy on do Kurji Metropolitalnej, której administracja od kilku tygodni zajmuje się intensywnym jego niszczeniem. Wycięto już więcej niż połowę tego lasu, ścięte pnie jakimś kupcom wileńskim sprzedają.

Niewiadomo czy owa administracja ma pozwolenie na wyręb tego lasu od władz odpowiednich, a gdyby nawet i miała to uważam, że powinienem tam zająć się ktoś ze strony Państwowej Komisji Ochrony Przyrody, albowiem las ów tak wielką rolę odgrywa w wyglądzie tej okolicy, że niszczenie go jest prawdziwym wandalizmem. Jest przepięknym obramowaniem brzołów Wilji, (umacnia je) zaś w innej jego części, na wzgórzu kalwaryjskim stoją liczne kaplice ze stajami Meki Pańskiej. Odebranie im tego lasu równa się zniszczeniu całego niemal czaru jakim te miejsca tchną. A zresztą jak sobie wyobrazić wogóle Kalwarię tak naraz ogołoconą.

Dochodzą nas również słuchy, że właściciel Werek p. Spinek, także podobną gospodarkę prowadzi. Wtajemniczeni mówią, że wycinając las znacznie przekroczył już normę dozwoloną „na swoje potrzeby” i tą „swoją potrzebą” mają być, podobno, ci sami kupcy, którym wspomnianą administracja sprzedaje las trynopolski. Sol.

RUCH STRZELECKI.

Nominacje w Związku Strzeleckim.

Rozkazem Komendy Głównej Związku Strzeleckiego z dnia 1 b.m. komendantem Okręgu Wileńskiego mianowany został obywat. Muzyczko Ludwik.

Komendant Obwodu Wileńskiego ob. Nobilet Trzaska-Pokrzyński przeniesiony został do Inspektoratu Kom. Okr. Wschodnich grodzieńskiego, nowogródzkiego i wileńskiego.

Inspektor Okręgu obywat. Dąbrowski objął Inspektorat trzech okręgów wschodnich z ramienia Komendy Głównej.

Komendant Obwodu Wileńsko-Trockiego został mianowany obywat. Maślowski.

Proces Białoruskiej Włościańsko-Robotniczej Hromady.

27 my dzień obrad.

Wczorajszy dzień przyniósł pewną zmianę. Na ławie oskarżonych tylko cztery osoby: Radosław Ostrowski b. dyrektor Białoruskiego Banku Kooperatywnego, buchalter tegoż banku Aleksander Kowcz, sekretarz Zarządu Sznarkiewicz i kierownik oddziału w Głębokiem Al. Sokołowski.

Zmiana ta wywołana została tem, że Sąd przystąpił do opracowania pytań biegłym buchalterom, którzy otrzymali szereg pytań. Na pytania te będą musieli odpowiedzieć po gruntownym zapoznaniu się z materia-

lem dowodowym. W skład komisji biegłych buchalterów wchodzi panowie: Rakowski, Grzeszkowicz i Nakonieczny oraz powołany przez obronę Ciesielski. Przeglądanie dowodów rzeczowych w postaci ksiąg buchalteryjnych Banku trwało kilka godzin, przyczem obrona reprezentowana była tylko przez adwokatów wnoszących obronę wspomnianych oskarżonych.

Następne posiedzenie wyznaczone zostało na wtorek 10 go b. m. i poświęcone będzie dalszemu przesłuchiwaniu świadków oskarżenia. Do przesłuchania pozostało jeszcze przeszło dwadzieścia osób.

Organizacja Policji Państwowej w świetle nowego prawa.

Dotychczasowa ustawa o policji z dn. 24 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 61 po 263) wygasa z dniem 28 marca. W dniu tym wchodzi w życie nowe prawo o policji, po dając gruntowną reorganizację tej podstawowej dla istnienia państwa instytucji. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej (Dz. U. Nr. 28 r. 1928, poz. 257) organizację policji omawia wyczerpująco w 156 artykułach ujętych w V tytułach.

Z postanowień wstępnych nowej ustawy dowiadujemy się, iż policja jest jednolitym na wzór wojskowy zorganizowanym korpusem przeznaczonym do utrzymania bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego.

Policja czuwać ma nad spokojem i bezpieczeństwem i z tego względu nie może być oddrywana od takich czynności jak pobieranie grzywien, oraz doręczanie wezwań sądowych. Z tych czynności policja zostaje zwolniona i załatwiać je musi jedynie przejściowo do dnia 1 kwietnia 1929 r.

Najistotniejszą cechą policji w państwach nowożytnych jest przymus w przeprowadzaniu jej zarządzeń. Nasza policja uprawnienie to otrzymuje w artykule 14 nowego prawa.

Pod względem terytorjalnym organizacja policji przez nowe prawo nie zostaje zmieniona, pozostają więc komendy wojewódzkie, powiatowe i komisariaty w miastach.

Działając na obszarze całego państwa policja ma zasadniczy obowiązek współdziałania w sprawach obrony kraju. Zakres tego współdziałania uregulować ma oddzielne rozporządzenie ministerjalne, ministrowi zaś Spraw Wojskowych na obszarze całego państwa, a dowódcom okręgów korpusów na obszarze ich okręgów przysługuje prawo kontroli przygotowań P. P. w dziedzinie przeszkolenia wojskowego. Tak wygłada militarystyka policji w czasie pokojowym.

W czasie wojny lub mobilizacji policja na mocy uchwały Rady Ministrów staje się z mocy samego prawa częścią sił zbrojnych państwa i otrzymuje nazwę wojskowego korpusu służby bezpieczeństwa. Z tą chwilą, co jest najistotniejsze, do funkcjonariuszów policji odnoszą się surowe przepisy wojskowe o dezeracji i t. p. przestępstwach. Jednocześnie wszyscy czynni funkcjonariusze policji podlegają sądowi wojskowemu.

Funkcjonariusze policji dzielą się na oficerów i szeregowych. Najwyższą rangą jest komendant główny, któremu nowa ustawa przyznaje tytuł generalnego inspektora P. P. Jeżeli chodzi o uzupełnianie kadrow policji, to odbywa się to, jeśli chodzi o oficerów, drogą bądź przyjmowania kandydatów, przyczem pierwszeństwo mają oficerowie rezerwy. Osoby karane za przestępstwa z chęci zysku nie mogą być wogóle przyjmowane do policji.

Akcja h. „Komitetu Białoruskich Włościan i Robotników” na terenie województw wileńskiego, nowogródzkiego i Białostockiego.

Jak się dowiadujemy, był Komitet Wyborczy Białoruskich Włościan i Robotników, wszczął akcję, zmierzającą do częściowego unieważnienia wyborów na terenie woj. wileńskiego, nowogródzkiego i białostockiego.

Komitet ten przystąpił do zbierania podpisów włościan na specjalnej petycji domagającej się unieważnienia wyborów w niektórych obwodach wyborczych.

Z towarzystwa Kredytowego m. Wilna.

W dniu 31 marca odbyło się doroczne zgromadzenie pełnomocników T-wa Kredytowego m. Wilna w lokalu T-wa przy ul. Portowej 4. Przewodniczył członek T-wa p. Otton Fuks. Ze złożonego przez zarząd sprawozdania i bilansu z dnia 31 grudnia 1927 r. wynika co następuje. Po przetrzymaniu zgodnie z zatwierdzonym przez p. ministra Skarbu planem konwersji, ogólna suma pożyczek, wydanych przed wojną przez T-wa, wynosiła na dz. 31 grudnia 1927 r. z 3.185.700. Umożnienie pożyczek i bieg odsetek rozpoczęły się od 1925 r. Z przyczyn niezależnych T-wa mogło przystąpić do wznowienia swej działalności dopiero od r. 1927. Powstałe wobec tego raty zaległe za czas od 1925 r. zostały rotmierzowane płatnikom na lat 10 bez naliczenia kary.

Zaległości za czas wojny, które zostały doliczone do sum poszczególnych pożyczek, wynoszą około 3 proc. Kar za czas wojny nie naliczono. Straty poniesione

przez Towarzystwo za czas wojny wyniosły około jednej czwartej procentu wierzytelności Towarzystwa. Fundusze Towarzystwa stanowią: kapitał zasobowy — złotych 117599; fundusz na zabezpieczenie opłaty kuponów i wylosowanych listów zastawianych z 103635. Należne od członków Towarzystwa, opłaty wpływają normalnie i opłata zobowiązań we właściwych terminach jest zapewniona. Zgromadzenie zatwierdziło jednomyślnie sprawozdanie Komitetu Nadzorczego, Zarządu i Komisji Rewizyjnej i wyraziło władzom Towarzystwa uznanie za owocną pracę.

Wobec pomyślnego stanu interesów Towarzystwa uchwalono jednomyślnie przystąpić w najbliższym czasie do wydawania nowych pożyczek o oprocentowaniu, dostosowanym do warunków czasu obecnego. W myśl ogłoszonego ostatnio Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, dotyczącego zmian Statutu Towarzystw Kredytowych miejskich, uchwalono jednomyślnie wprowadzić do Statutu zmiana przewidziane Rozporządzeniem. Po zatwierdzeniu preliminarza na rok 1928 dokonano wyborów, a mianowicie: do Komitetu Nadzorczego, na miejsce ustępujących: d-ra Aleksandra Saffariewicza i Jeremiasza Cholema; na zastępców Jana Falkowskiego, Ottona Fuksa i Antoniego Królówskiego. Do Komisji Rewizyjnej wybrano: Ofelję Benisławską, Józefa Gorfinkla, Franciszka Kowalskiego, Włodzimierza Jastrzębskiego i Jakóba Kowarskiego. Uchwalono wydać na cele dobroczynne: na pomoc uchodźcom z Rosji z 300, a mianowicie na ręce Związku Polaków z Kresów Białoruskich z 150, i na ręce Gminy Żydowskiej z 150. Przychodził Przewodniczący z 400, Sanatorium „Toz” z 200, L.O.P.P. z 200. (S.)

Z Muzyki.

Koncert religijny w sali Śniadeckich — koncert na rzecz Bratniej Pomocy słuchaczy Konserwatorium Muzycznego w Wilnie.

W sobotę odbył się w sali Śniadeckich koncert religijny, urządzony staraniem Związku Młodzieży Polskiej w Wilnie. Współdziałali: chór męski i męszany, „Echo” pod dyktando p. Kalinowskiego, orkiestra oraz soliści p.p. Skowrońska-Szmurłowa, Marjańska i Bielini.

Zainteresowanie skupiało się około takich utworów jak Szamolińskiego, Gomółki, Palestrini i Vittorini. Kompozycje tych mistrzów polifonii XVI stulecia do dziś dnia nie tylko że nie utraciły swej żywotności — ale wręcz przeciwnie, wnoszą niezwykle odświeżenie w zaległą atmosferę muzyki pseudo-kościelnej drugiej połowy XIX w. Nie ostoją się w czasie takie utwory jak Modlitwa wieczorna, czy „Chodźcie tu do mnie” Gounoda, ani romansy cygańskie na temat legendy o Chrystusie, który napisał Piotr Czajkowski. W tych różnych utworach minionej niedawno epoki — nie było wiary, nie było poprostu Boga. To też elaboraty te przeważnie bardzo rozumowe nie przedstawiają dziś żadnej wartości.

Korzystnie natomiast przejawia się w tej poroży operowo-kościelnych utworów S. Moniuszko. Jego „Modlitwa” odśpiewana przez chór „Echo” jest bardzo interesująca a to przez szczerość i prawdziwą religijność — a ponadto niezwykle zacieśnia faktura melodyjna bardzo polska w charakterze.

Po opianowaniu początkowej tremy chór śpiewał bardzo dobrze i zrobił nam prawdziwie niespodziankę doskonałym brzmieniem. Sądymy, że dalsza praca pozwoli p. Kalinowskiemu na odruczenie z programu wszystkich co zbyt techniczne i pielęgnowanie — właśnie w Wilnie — tradycji muzyki dawniejszej. Życzymy Mu, by jaknajprędzej doprowadził do końca pracę nad „Mszą papieża Marcelego” Palestriny, by jaknajwięcej poświęcał czasu naszemu Szamolińskiemu, Gomółce czy Pekieliowi. Po tej drodze krocząc — zapisze się p. Kalinowski złotymi literami w historii muzycznej naszego miasta.

Statut Mater Rheinbergera — daje stosunkowo mało popisu zarówno dla chóru jakoteż i solistów. Trudna faktura muzyczna tego utworu wprost nie opłaca się nie pozostawia bowiem żadnego prawie wrażenia. Ładny głos p. Skowrońskiej-Szmurłowej — nie znalazł miejsca dla okazania swego pięknego rejestru; nie pozwolił na to... kompozytor. To samo dałoby się powiedzieć i o reszcie solistów.

Ruchliwy „Bratniak” słuchaczy Konserwatorium Muzycznego w Wilnie — urządził w ubiegłą niedzielę koncert, na którym wystąpili najbardziej zaawansowani konserwatorzy. W koncercie wzięła udział orkiestra konserwatoryjna pod batutą dyr. Wyleżyńskiego. Jako soliści wystąpili panie: Bayówna (Fr. Chopin-Polonez-Fantazja), Hleb-Kozłowska (doskonale zagrana fantazja węgierska Liszta z tow. orkiestry), Piawka; (śpiew) ponadto grali panowie Liffman (wielonocela), Pałeski (I część koncertu skrzypcowego M. Karłowicza). Całość zrobiła nader miłe wrażenie — przedewszystkiem zaś okazało się, że młodzież nasza muzycznie bardzo usilnie pracuje.

Koncert zaszczylił swoją obecnością J. E. Ks. Biskup Bandurski, wojewoda Raczkiewicz, kurator Pogorzelski, oraz szereg innych osobistości ze świata naukowego, artystycznego i muzycznego.

Dr. Sz.

Z Państwowej Rady Zdrowia.

Jak się dowiadujemy, dyrektor departamentu służby zdrowia M. S. Wewn., dr. Pięstrzyński, zamierza zwołać w ciągu kwietnia Państwową Radę Zdrowia, w celu przedyskutowania ustaw o chorobach wenerycznych, o gruźlicy, ustawy aptekarskiej i t. d., jak również w celu omówienia aktualnych zagadnień sanitarnych i higienicznych kraju.

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

W związku z notatką, zamieszczoną w Nr 74 „Dziennika Wileńskiego” z dnia 30 marca r.b. o popełnionej defraudacji i ucieczce kasjera biłetowego ze stacji N.-Święciany, w której nadmieniono także, iż została również aresztowana kasjerka tejże stacji, narzekam p. Traski, oświadczam, iż narzekając, p. Traski nie jestem i nigdy nią nie byłem.

Prawdą natomiast jest, że z czysto ludzkich pobudek oddałem się dobrowolnie do dyspozycji władz, biorąc na siebie celem ratowania p. Traski. W związku jednak z tem, że sprawa przybrała zupełnie inny obrót, władze, do dyspozycji których się oddałem, natychmiast zwolniły mnie z chwilowego zatrzymania.

Kasjerka biłetowa st. N.-Święciany
Natalja Mertens.

Czas najwyższy

dawać ogłoszenia świąteczne do „KURJERA WILEŃSKIEGO” i do wszystkich pism.

Na najbardziej dogodnych warunkach przyjmuje Biuro Reklamowe Stefana Grabowskiego w Wilnie, Garbarska 1, tel. 82.

KRONIKA.

Piątek
6
kwietnia.Orsi: Wilhelma.
Jutro: Epifania.
Wschód słońca—g. 5 m. 28
Zachód — g. 17 m. 29

METEOROLOGICZNA.

— Spostrzeżenia Zakładu Meteorologicznego U. S. B. z dn. 5. IV. b. r. Ciśnienie średnie w milimetrach 753. Temperatura średnia +8° C. Opad w milimetrach. — Wiatr przeważający południowy. Pochmurno. Deszcz. Wichura. Minimum na dobę +4° C. Maksimum +12° C. Tendencja barometryczna: spadek, a następnie nagły wzrost ciśnienia.

— Wyjazd prezesa Wil. Dyrekcji P. i T. do Warszawy. W dniu dzisiejszym prezes Wileńskiej Dyrekcji Pocztowej inż. Zółtowski wyjeżdża w sprawach służbowych do Warszawy.

— Przyjazd p. mln. Staniawicza do Wilna. W dniu wczorajszym pociągiem pospiesznym przybył do Wilna mln. Reform Rolnych p. Witold Staniawicz. (s)

URZĘDOWA

— Przyjęcie i audjencje u p. wojewody. W dniu 5 b. m. p. wojewoda Raczkiewicz przyjął prezesa Komitetu Pomocy Dzieciom p. Lednickiego, p. Pilsudskiego, prezesa O. U. Z. Łącznińskiego oraz pp. Cywińskiego i Zagórskiego w sprawach Komitetu Akademickiego.

W godzinach południowych p. wojewoda wziął udział w posiedzeniu Komitetu Organizacyjnego Tygodnia Dzieciom, które odbyło się w Wielkiej Sali Konferencyjnej urzędu wojewódzkiego o godz. 17-ej.

— Przedświąteczne urządzenie w urzędzie wojewódzkim. W piątek 6 b. m. praca w urzędzie wojewódzkim trwać będzie od godz. 8-ej do 13-ej, w sobotę zaś od godziny 8 do 11. W wtorek urządzenie odbywać się będzie w godzinach normalnych to zn. od 8 do 15.

ADMINISTRACYJNA.

— Reorganizacja urzędów podatkowych na m. Wilno. Prezes Wileńskiej Izby Skarbowej podaje do wiadomości płatników danin państwowych, że zamiast istniejących dotychczas na terenie m. Wilna trzech urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych, utworzone zostały od dnia 1-go kwietnia r. b., cztery takie urzędy.

Na stanowiska kierowników urzędów tych mianowani zostali: I-go p. Kazimierz Janowski, II-go p. Stanisław Zubrzycki, III-go p. Franciszek Stepien i IV-go p. Kazimierz Szydowski.

Od dnia 15 kwietnia biura urzędów II-go, III-go i IV, funkcjonować będą w nowym lokalu przy ul. Piłsudskiego 3/5 przyciem dla wygody płatników także czynną będzie filia przychodowa Kasy Skarbowej.

Urząd I-szy oraz urząd na powiat wileński-trocki mieścić się będą nadal w gmachu Izby Skarbowej przy ul. W. Pohulanka Nr. 10.

— Kontrola nad fabrykacją wód sodowych. Jak się dowiadujemy odnośnie władz administracyjnych w związku ze zbliżaniem się okresu letniego i wzmoczeniem produkcji wód sodowych, przystą-

pią do kontroli mającej na celu uniemożliwienie fabrykantom wyrabiania sztucznych wód z wody niegotowanej.

Władze w tych dniach dokonają szczegółowych oględzin fabryk wileńskich.

— Doraźna inspekcja hoteli. Jak wiadomo odnośnie władz administracyjnych dokonano ostatnio całego szeregu inspekcji hoteli wileńskich. Wielu z posród właścicieli hotelów zostało ukaranych za nieprzestrzeganie przepisów sanitarnych.

Mimo wszystko jednak stwierdzić należy, iż inspekcje te nie dały odpowiedniego rezultatu, a hotele w Wilnie gorzej wyglądają od najgorszych zajazdów w Wilejce lub Baranowiczach.

Kres temu stanowił rzeczy położyć, raz trzeba. To też jak się ostatnio dowiadujemy nasze władze administracyjne przystępują od dnia 15 b. m. do t. zw. corocznych inspekcji, czyli „wypródów” komisji sanitarnych, które będą uprzedzania właścicieli hoteli dokonywać będą oględzin

MIEJSKA.

— Posiedzenie Komisji Kulturalno-Oświatowej. We środę 11 b. m. w lokalu Magistratu m. Wilna odbędzie się posiedzenie miejskiej Komisji Kulturalno-Oświatowej. Porządek dzienny posiedzenia między innymi zawiera: 1) sprawę podziału subsydjów na szkolnictwo zawodowe, 2) opracowanie statutu jubileuszowego dla dzieci strażaków.

— Stare wagony tramwajowe sprzedane zostaną na żelazo. Wydział Techniczny Magistratu m. Wilna zdecydował usunąć położone jeszcze przed wojną szyny tramwajowe. Jednocześnie postanowiono sprzedać hurtem na żelazo nie nadające się już do użytkowania, stare rosyjskie wagony tramwajowe.

— Przedstawiciele Polskiej Ligi Gospodarczej w Wilnie. W dniach najbliższych na zaproszenie Komitetu Wykonawczego Targów Północnych, które, jak wiadomo, odbędzie się w Wilnie w jesieni r. b., przybywają do Wilna przedstawiciele Polskiej Ligi Gospodarczej z Warszawy, którzy uruchomią tu specjalne biuro i będą ściśle współdziałać z Komitetem Wykonawczym w akcji organizacji wystawy Targów Północnych w Wilnie.

Z KOLEI.

— Nowa taryfa komunikacyjna na przewóz towarów pomiędzy stacjami kolei polskich i sowieckich. W związku z wprowadzeniem bezprzeładunkowej komunikacji towarowej pomiędzy kolejami polskimi i kolejami ZSRR przy przejeździe przez stację graniczną Stolepce — Niegorełoje i Zdobunów — Szepietówka, Ministerstwo Komunikacji w porozumieniu z Komisariatem Ludowym Dróg i Komunikacji w Moskwie wprowadziło ostatnio nową taryfę dla komunikacji towarowej pomiędzy stacjami kolei polskich z jednej strony, a stacjami kolei Związku Socjalistycznych Republik Rad z drugiej.

Z POCZTY.

— Rozszerzenie kompetencji i pełnomocnictw prezesa Wileńskiej Dyrekcji Pocztowej. Na podstawie zarządzenia p. min. Pocz. i Telegrafów, z dniem 1-go kwietnia zostały bardzo znacznie rozszerzone kompetencje prezesa Wi-

leńskiej Dyrekcji Pocztowej. W pierwszym rzędzie dotyczy to działu przenoszenia personalnych i działu gospodarczego.

Niewątpliwie, że zarządzenie to odbije się dodatnio na całokształcie służby pocztowo-telegraficznej w obrębie Dyrekcji Wileńskiej.

— Przedświąteczne urządzenie na poczcie. W wielką sobotę t. j. w dniu 7 b. m. wszystkie urzędy pocztowe czynne będą wyłącznie do godz. 14. Wyjątek stanowi jedynie dział przyjmowania i doręczania wódek, gdzie służba odbywać się będzie w godzinach zwykłego urzędowania. Dotyczy to również działów telegraficznego i telefonicznego.

W Wileńskiej Dyrekcji Pocztowej urzędowanie odbędzie się wyłącznie do godziny 12. (s)

SPRAWY AKADEMICKIE

— Tradycyjna „Sobótka”. Na drugi dzień świąt dnia 9 kwietnia r. b. odbędzie się w Ognisku Akademickim tradycyjna „Sobótka”. Początek o godz. 11-ej.

— Sekretariat Bratniaków podcz. świąt czynny nie będzie. Niniejszym podaje się do wiadomości, iż Sekretariat Bratniaków Pomocy Polsk. Młodz. Akadem. U. S. B. od dnia 6 b. m. do 10 b. m. włącznie czynny nie będzie.

ZARZĄDZANIE

— Rejestracja stowarzyszeń. Władze wojewódzkie zatwierdziły statuty następujących Stowarzyszeń: Komitetu Wileńskiego Pomocy Polskiej Młodzieży Akademickiej w Wilnie, Tow. „Talmud-Tora” w Oszmianie, Tow. Opiekunów sierotami żydowskimi w Dokszycach i w Święcianach, Tow. Dobroczynności przy bożnicy szewskiej w Wilnie, Tow. Ochotniczej Straży Ogniowej w Daugieliszkach w Lebedziejewie i w Kozianach oraz Policjny Klub Sportowy w Nowej-Wilejce.

— Z Towarzystwa Popierania Przemysłu Ludowego w Wilnie. Zarząd Tow. Pop. P. L. zawiadamia, że wobec niedojścia do skutku 10-go zwołania, zwołanego na dzień 18 IV r. b. termin walnego zgromadzenia ustalono na dzień 22 kwietnia r. b. o godz. 5-ej popoł. w lokalu Seminarium Etnograficznego U. S. B. ul. Zakładowa 11 w porządku obrad następującym: 1) Założenie, 2) Wybór przewodniczącego i sekretarza, 3) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej, 4) Program prac na rok następny, 5) Wybory uzupełniających członków zarządu, 6) Wolne wnioski.

— Zjazd Młodzieży Krajowej. W związku ze zjazdem Kół Młodzieży Krajowej, mającym się odbyć w dniu 13—15 kwietnia, na który zgłosiło się około 300 delegatów ze wszystkich województw Polski, Komitet Zjazdu organizuje przedstawienie w Reducie.

W piątek dnia 13 kwietnia dany będzie „Fircyk w załotach” z p. J. Ostrowską w roli tytułowej.

Pragnąc, aby na przedstawieniu przedewszystkiem znaleźli się ci, których interesuje młodzież polska, Komisja Teatralna w osobach pp. mecenasowej Jundziłłowej, doktorowej Kiełliczowej, generałowej Popowiczowej, komendantowej Praszczowiczowej, profesora K. Stawieńskiego, dyrektora Szewskiego i dyrektora B. Zapasnika zajęła się sprzedażą biletów, które od dnia dzisiejszego nabywać można u członków Komitetu, a w dn. 11 i 12 IV w gimnazjum im. Ad. Mickiewicza (Dominikańska 3/5) od godz. 10 do 12 r. i od godz. 4 do 6 p. p.

Z POGRANICZA

— Nielegalne przekroczenie granicy. W przeciągu dwóch ubiegłych tygodni dowodztwo 6-ej Brygady K. O. P. u. zanotowało 44 uświadczenia nielegalnego przekroczenia granicy polsko-litewskiej. (S)

— Żołnierz litewski przeszedł na stronę polską. Onegdaj w rejonie Niemenczyna przeszedł granicę i oddał się w ręce władz polskich żołnierz z pogranicznej straży litewskiej. (S)

— Wykrycie składu towarów przeznaczonych na szmugiel. Onegdaj w Ornianach władze bezpieczeństwa wykryły skład towarów, przeznaczonych do kontrabandy. Wśród najrozmaitszego rodzaju artykułów przeznaczonych na szmugiel do Litwy skonfiskowano również większą ilość manufaktury. (S)

RÓŻNE.

— Na sieroty po obrońcach kraju. Nie zapominajmy o sierotach naszych obrońców. Polskie Towarzystwo Opieki nad Sierotami po poległych wojennych i dziećmi inwalidów urzędu sprządaż żetonów pamiątkowych po cenie 1 złoty. Dochód jest przeznaczony na dalsze wychowanie sierot, którym się Towarzystwo opiekuje.

Troską Towarzystwa jest, by wychowankowie przez staranną opiekę mogli zapomnieć o swoim sieroctwie, by przez troskliwość pomoc zastąpić im dom rodzicielski, odsunąć od nich smutną myśl opuszczenia i niedoli sierocej.

Towarzystwo stale się boryka z brakiem środków finansowych, dlatego też zwraca się z apelem do społeczeństwa o pomoc dla sierot naszych obrońców, którzy na ołtarzu wolności Ojczyzny naszej ofiarowali swe życie.

Szczególnie teraz w okresie świąt Wielkanocnych Towarzystwo pragnie umilić je sierotom, by nie odczuły swej niedoli.

Apelujemy więc do serc obywateli: „Opiekujemy się sierotami po poległych, tym widowym znakiem trudów, bólów i śmierci, które stworzyły nam drogę do odzyskania Niepodległości N-jeśniejszej Rzeczypospolitej”.

— Na święcie dla żołnierzy K. O. P. u. W związku ze zbliżaniem się świąt Wielkanocnych Związek Ziemiaków Kresowych ofiarował na święcie dla żołnierzy 6-ej Brygady K. O. P. u. 300 paczek z artykułami spożywczymi. (S)

— Ukonstytuowanie się Komitetu Wystaw Rolniczych z Wileńskiej. Onegdaj ukonstytuował się ostatecznie Komitet Wystawy Rolniczej Ziemi Wileńskiej.

Do Komitetu wejdzie 2-ch delegatów Towarzystwa Rolniczego i 2-ch delegatów Związku Kółek Rolniczych.

— Wysłędzenia. W ciągu ubiegłego miesiąca władze litewskie wysłędziły na terytorium polskie 27 osób. (S)

— Przegląd koni na terenie woj. wileńskiego. Jak się dowiadujemy w Urzędzie Wojewódzkim opracowany jest szczegółowy plan przeglądu koni na terenie woj. wileńskiego.

Przeładowi poddane zostaną wszystkie konie jakie w chwili ogłoszenia przeglądu będą się znajdowały na terenie woj. wileńskiego. W myśl opracowanego planu przeglądu konie do lat 4-ch zostaną zaopatrzone w specjalne paszporty końskie.

— Nieprawdopodobne nieporządki na ul. Makowej. Mieszkańcy i przechodnie ulicy Makowej skarżą się na nieporządek i nieczystość na tej ulicy. U jej wylotu na Kijowską w roku ubiegłym Magistrat po wykopywał przeróżne głębokości jamy, w których obecnie wskutek rozopów nabięrało się rżno wody, nawieziono tam potem wszelkiego śmiecia. Ponadto w jednej z ta-

kich jam dość płytkiej leży widoczny wszystkim przechodniom od miesiąca zgrą... zdechły pies w stanie rozkładu. — Z całej tej mieszaniny dni słoneczne unosi się fetor niestychany, a nikt z powołanych do troszczenia się o zdrowotność miasta, zdaje się, tego nie widzi. Poprzez te jamy i roztopy snują się korowody przechodniów, gdy przejeżdżają przez Makową znacznie skracają drogę, jadąc z dworca przez Kijowską na Słowackiego i na odwrot. Dziw, że tam jeszcze nie utępiło się jakieś dziecko w którejś kałuży. Są na ul. śmieciarze, którzy nawet wozami czy dorobkami tamtejsze przejeżdżają, chyba dla ćwiczeń i krobactczych.

Patrząc na tę ulicę nie wie czy jest Wilno, czy Tomsk, w stolicy znacznej części Rzeczypospolitej czy Kuczkurskach?

Teatr i muzyka.

— Teatr „Reduta” na Pohulance. Wileńska świąteczna. W niedzielę, pierwszego dnia Świąt Wielkiejnocy, o godz. 20-ej odbędzie się przedstawienie powieści scenicznej w 7-miu rolach Jerzego Żuławskiego „Eros i Psyche”, udziałem pełnego zespołu Reduty.

— W poniedziałek o godz. 16-ej po cenie znizonych komedii w trzech odsłonach Tadeusza Rittnera „Wilki w nocy” z udziałem: St. Chmielewskiego, Perzanowskiej, H. Hohendlingerówny, E. Sciborowej, Marysi R., T. Białkowskiego, G. Gasinowskiego, J. Karbowskiego, K. Pągowskiego, L. Wolkeja.

— Wieczorem o godz. 20-ej „Eros i Psyche” — We wtorek o godz. 16-ej „Wilki w nocy” oraz o godz. 20-ej „Eros i Psyche”.

— Teatr Polski sala „Latnia”. Repertuar świąteczny Teatru Polskiego jest ustalony następująco: Przedstawienie wieczorne, początek o godz. 8 m. 30 wiecz.

— W niedzielę dnia 8 b. m. „Spisek ciemny” (Rasputin).

— W poniedziałek 9 b. m. „Nie ożeni się” (Rasputin).

— W wtorek dn. 10 b. m. „Spisek ciemny” (Rasputin).

— Przedstawienia popołudniowe. W niedzielę o godz. 4 m. 30 popoł. krótkochwila Hieny „Moje bobo”.

— W poniedziałek o godz. 4 m. 30 popoł. dla uczącej się młodzieży i najstarszych war. publiczności „Ułani ks. Józefa”.

Ceny miejsc na wszystkie wymienione przedstawienia od 20 gr. do 2 zł. 50 gr.

Radjo.

PROGRAM STACJI WILEŃSKIEJ.

Fala 435 mtr.

Piątek 6 kwietnia.

16.25. Chwilka litewska.
16.40. Komunikat Związku Młodzieży Wileńskiej.
16.55. „Dzień miłości” Artura Grotgera odczyt z dzieła „Szuka” wygłosi prof. U. S. B. rzy Remer.
17.20. „Piekno krajoznawstwa wileńskiego” odczyt z dzieła „Ziemia Wileńska” wygłosi prof. U. S. B. Jan Bułhak. Odczyt transmitowany będzie na inne polskie stacje.
17.45. Transmisja z Poznania. Koncert religijny.
19.00. Gazetka radiowa.
19.25. Sygnał czasu i rozmaitości.
19.35. Skrzynka pocztowa wygłosi kier. programy p. R. w Wilnie Witold Halewicz.
19.50. „Polska filozofia nrodowa” 1-szy odczyt wygłosi prof. U. S. B. dr. Wincenty L. sławski.
20.30. Transmisja z Warszawy. Misterium o N. Pańskiej. Słowa i muzykę podług źródeł dawnych ułożył Leon Schiller.

PRZETARG.

Komitet Budowy Mostu Drogowego na Wiśle w Toruniu,

Toruń, ul. Piekary 35, II p.,

ogłasza przetarg na dostawę w najkrótszym terminie:

1) desek sosnowych II jakości (klasy), grubości 2 cm., dług. 2,0 mtr. — 75 mtr. sześć.
2) słupków sosnowych — 0,2 mtr. dług. 3,20 mtr. — 120,0 mtr. sześć.

3) rygiel sosnowych 0,15 m. (z okrągłaków) — 70 mtr. sześć. Oferty winne zawierać cenę jednostkową za 1 mtr. sześcienny.

Do oferty należy dołączyć pokwitowanie złożenia wadium w wysokości 5% oferowanej sumy do Kasy Skarbowej w Toruniu lub w mieście zamieszkania.

Przy zawarciu umowy obowiązana będzie firma, której oferta będzie ostatecznie przyjęta, uzupełnić wadium do wysokości 10% sumy umowy, dla utworzenia kaucji, w gotówce lub papierach wartościowych, wskazanych w okólniku Ministerstwa Skarbu z dnia 10 września L. D. O. P. 5284/III.

Wadja złożone przez firmy, których oferty nie zostaną przyjęte, będą zwrócone firmom w ciągu tygodnia po zatwierdzeniu wyników przetargu.

Oferty w zapieczętowanych kopertach z napisem „Oferta do przetargu na dostawę materiałów drzewnych” należy wnieść do Komitetu Budowy Mostu w Toruniu, ul. Piekary L. 35 do dnia 14 kwietnia 1928 r. do godziny 13-tej.

Otwarcie ofert nastąpi w tymże dniu o godz. 17. Komitet zastrzega sobie prawo wyboru oferenta niezależnie od zaofiarowanej najniższej ceny.

Toruń, dnia 31 marca 1928 r.

Przewodniczący Komitetu Budowy Mostu na Wiśle w Toruniu, inż. K. Mackowski.

1052/LIX

NAJWIĘKSZY WYBÓR

konfekcji, galanterji, obuwi, płaszczy gumowych, sukien, swetrów oraz najrozmaitszych innych towarów po cenach fabrycznych

poleca

D. H. W. NOWICKI,

WILNO, UL. WIELKA 30, tel. 9-08.

Bezpłatne podarunki w szczęśliwym wypadku wielokrotnie przewyższają sumę zakupu. 1042

NA SEZON WIOSENNY!

NADESZŁY najnowsze materiały na płaszcze i kostjmy damskie i męskie.

JEDWABIE i markizety, mouslin de lainy deseniowe, opale kolorowe.

WIELKI WYBÓR materiałów bieliżnianych po cenach bardzo niskich.

KAZIMIERZ RUTKOWSKI
i J. DOMAGAŁA

ul. Wielka 47, telef. 14-02.

WINA KRAJOWE

znanych firm od 2,20 gr. za butelkę

MIÓD od 3 zł. za butelkę.

WINA francuskie naturalne gronowe od 5 zł. i drożej.

WINA Deserowe, Węgierskie, Portwein, Madera, Marsola i inne od 3 zł. za butelkę.

WINA Lecznicze St. Raphael, Cinzano Vermouth, Miody Staropolskie.

WÓDKI, nalewki i likiery krajowe i zagraniczne najlepszych firm.

PIWO i PORTER.

ZNANE WĘDLINY WIEJSKIE

pani Fiedorowiczowej.

Poleca na święta Sz. Klijenteli

D. H. K. RYMKIEWICZ

969-0 ul. Ad. Mickiewicza 9.

NA ŚWIĘTA!

Perfumy i wody kolońskie

krajowych i zagranicznych firm fiakonami i na wagę

VEGETAL, BRYLANTIN, KREMY,

PUDEK, MYDŁA TOALETOWE

i inne środki kosmetyczne i perfumeryjne. Eliksiry.

Pasty i szczerki do zębów, czepki do włosów, karty do gry, brzytwy, nożyki i przybory do gołębienia.

PRZEDMIOTY GOSPODARCZE: zaprawa do podłóg, szczerki do froterowania, zamiatania i szorowania.

SPIRYTUS SKAŻONY i drzewny, zaprawa do wódek

poleca Skład Apteczny i Perfumeryjny

J. Szambadal, ul. W. Pohulanka 14.

WILNO,

Najstarsza w Wilnie (egz. od r. 1866)

wytwórnia walizek i wyrobów skórzanogalanteryjnych

Leona Kacenelenboga

Wilno, ul. Wileńska 28 i Portowa 5

poleca w największym wyborze rozmaite walizki, kosze, teki, różne przedmioty podróży, torebki damskie i t. p. Przyjmujemy obalunki i reperacje

Wykonanie punktualne. Ceny umiarkowane.

Pp. Wojskowym i Urzęd. kom. specjalny rabat. 1010-1

TWO

wydawnicze

„POGOŃ”

Sp. z o. o.

DRUKARNIA „PAX”

UL. ŚW. IGNACEGO 5, WILNO

Telefon Nr. 8-93.

WYKONUJE WSZELKIE ROBOTY

DRUKARSKIE I INTROLIGATORSKIE

SZYBKO I DOKŁADNIE.

Ogłaszajcie się w „Kurjerze Wileńskim”.

Ogłoszenie przetargu.

Kwatermistrzostwo 22 Baonu K. O. P. w Nowychkach rozpisuje przetarg nieograniczony na dostawę artykułów żywnościowych i paszy na czas od 1 maja do 31 sierpnia 1928 roku.

Rozprawa ofertowa odbędzie się w dniu 18 kwietnia roku o godzinie 10,30 w Nowych Trokach w lokalu K. O. P.

Termin wnoszenia ofert należy wypełnić w pełnych na cjalnych drukach z dołączeniem wadium w wysokości 500 tych, złożonych w Kasie 22 Baonu K. O. P. oraz świad przemyślowych i zaświadczeń władz administracyjnych o łączności kupieckiej uptywa w dniu 18 kwietnia 1928 roku o godzinie 10.00.

Bliższych informacji o warunkach dostawy udziela cer Żywnościowy 22 Baonu K. O. P. w Nowych Trokach. Kwatermistrzostwo 22 Baonu K. O. P. L. dz. 1070 (kwat.) 28.

Inteligentna

wychowawczy, doskonałe

dająca językiem polskim tylko

z poważnym referencjami, po-

szukuje żydowska rodzina do

3/4 letniego dziecka. Zgłaszać

się codziennie od 10—12 rano

i 3—5 pp. Ul. Zawalna 15—13.

1053-2

Przepisywanie

na maszynie szybko, tanio

i fachowo załatwia

Wileńskie Biuro

Komisowo-Handlowe

Mickiewicza 21. 944-0

Folwark obszar 150 ha z

długą dogodną komuni-

kacją sprzedany dogodnie

za 11 000 dolarów.

Wileńskie Biuro

Komisowo-Handlowe

Mickiewicza 21. 981-0

Wapno

Ciechlińskie (1

pla) znane ze

dobroci do muru,